

Lovforslaget sattes til forhandling.

Guldberg: Jeg takker for lejligheden til at komme med nogle udtalelser om denne sag. Det er ganske vist en genfremsættelse, men der er jo sket adskilligt i hele det spørgsmål, siden den blev behandlet sidste gang, og derfor kan jeg ikke nøjes med at en vise til, hvad der er blevet sagt ved tidligere behandlinger af dette lovforslag. Et punkt kan jeg dog gentage, at selve lovforslaget jo ikke siger ret meget, men det er vel også meningen, at det først og fremmest er gennem udvalgsbehandlingen, at vi skal søge at finde frem til, skal vi ikke at få sat noget mere kød på det.

Der er imidlertid efter min mening noget meget principielt, som der er blevet taget til for lidt hensyn til i den hidtidige drøftelse af spørgsmålet om placeringen af centrene for de højere uddannelser. Det er desværre min fornemmelse, at regeringen er tilbøjelig til at undervurdere den meget store betydning, som det har for hele spørgsmålet om befolkningsudvikling, om fordeling af befolkning og erhverv, hvor man placerer uddannelserne, og det er i og for sig mærkeligt, hvis det er tilfældet, for det mangler jo ikke på lokale interesser og henvendelser. Den indirekte betydning, som dette har, mener jeg imidlertid er så væsentlig, at jeg håber, at de andre ministre, som beskæftiger sig med planlægningsspørgsmål, vil være interesserede i denne sag.

Vi er i spørgsmålet om placering af højere undervisning og i det hele taget i spørgsmålet om den højere undervisning, synes jeg, her i landet i alt for høj grad præget af en temmelig gammeldags tankegang. Den gammeldags tankegang siger f. eks., at man først og fremmest, når man skal placere en højere undervisningsanstalt, skal sikre, at den i hvert tilfælde kan komme til at ligge i en ret stor by, og begrundelsen er, at man dér har et befolkningsmæssigt underlag, og man har en række af de faciliteter, som et universitet kræver.

Jeg siger, det er en gammeldags betragtning. Den gælder nemlig ikke mere, fordi en række af de forudsætninger, den hviler på, er ophævet. Jeg kunne have lyst til her at minde om, at da man for ganske få år siden skulle tage stilling til, hvor polyteknisk læreanstalt skulle flyttes hen, traf den

daværende undervisningsminister, det var undervisningsminister Jørgen Jørgensen, den afgørelse, at den ikke skulle for langt væk fra Københavns centrum, ud fra den betragtning, at det var nødvendigt at lægge den dér, hvor man kunne skaffe værelser til studenterne. Der skulle jo ikke mange år til, synes jeg, før man havde lov til at betragte dette synspunkt som temmelig oldnordisk. Nu har vi altså fået den placeret et sted, hvor vi har de største vanskeligheder ved overhovedet at få bygget kollegier i nærheden; men begrundelsen var altså, at den skulle ligge dér, hvor den nu ligger, fordi de studerende kunne bo i værelser i de store byer.

Man argumenterer også med andre ting end boliger til studenterne. Man siger, at der er så meget andet, der skal tilvejebringes i nærheden af et universitet eller en højere undervisningsanstalt, og også derfor er det nødvendigt at have et bymæssigt underlag. Påstanden er efter min mening lige forkert, hvad enten det drejer sig om boliger, elevboliger eller lærerboliger, eller det drejer sig om de faciliteter, som i øvrigt skal følge med, og alt det, der skal bygges op, når man forøger en befolkning et eller andet sted — for det er jo det, man gør.

Det er sådan nu, det kan man lige så godt se i øjnene, at opgaven at bygge højere undervisningsanstalter, hvor studenterne skal tilbringe en længere tid, stiller de samme krav praktisk talt, uanset hvor de placeres. Man er nemlig nødt til stort set at levere det hele. Det tror jeg i og for sig heller ikke vi er så uenige om. Men når dette er konklusionen og det, man i praksis kommer til at opleve, så bliver forskellen mellem at ville føle sig knyttet til de store, tæt befolkede områder og at vælge noget mere praktisk først og fremmest den, at hvis man kun interesserer sig for de store byer og de stærkt befolkede områder, så er det i hvert fald sikkert, at man vælger de steder, hvor det både er dyrest og sværest at få det lavet.

Jeg ved godt, at man heroverfor vil sige, at det har den fordel, at en større procent af studenterne har mulighed for at bo hjemme, medens de læser; men også det er efter min mening et forældet synspunkt, der hører hjemme i den tid, hvor største-